

Riku Korhonen

SUKLAARUSINAT

1

Ovella hän katsoi minua silmiin. Se on Eino, minä ajattelin. Salkku ja nimi kuin ponteva kieltäytyminen kahdella kielellä. Yritän tehdä päivästä tavallista lyhyemmän, hän sanoi. Sillä on jo tietty mittansa, jota ei niin vain lyhennellä, minä sanoin. Mukavaa että olet jo iloisempi, hän sanoi. Olen kyllä, minä sanoin. Tarkoitatan lyhyemmän että olisi aikaa jutella, hän sanoi. Niin, minä sanoin, siihen tarvitaan aikaa.

Hän koski minua, kääntyi ja lähti.

Talo alkoi kasvaa, kuten aina, kun jään yksin. Täällä ei seinän etäisyys seinästä merkitse paljoakaan eikä tyhjä tila rakennu metreistä ja senttimetreistä. Tämä on minun ja Einon talo. Kävelin eteishallista keittiöön, keittiöstä olohuoneeseen, sieltä eteiseen ja eteisestä portaita ylös makuuhuoneeseen ja takaisin alas. Olin siinä mistä lähdin, mutta olin ollut toisaalla. Tämä on suuri talo. Täällä on aina mahdollista olla toisaalla, jos toinen sattuu tarvitsemaan.

Menin olohuoneeseen ja istuin sohvalle. Näin edessä-

ni vihreää, kasvin, ja ruskeaa, lipaston. Ikkunoista tuli valoa, joka oli kirkasta kuin siltä olisi puuttunut kyky tehdä varjoja. Koivujen oksat heiluivat, ja meren päällä aallot liikuttivat heijastuksia. Asetuin makaamaan ja näin katon, valkeaa. Tuuletusikkunasta kuului suhinaa. Heräsin unesta, jossa joku itki ja vaati minua kutomaan patalapun. Salainen unielämäni, ajattelin. Nousin ja hain keittiöstä suuren rasian. Otin kaapista lasikulhon, laskin sen pöydälle ja kaadoin siihen suklaarusinoita.

Istuin sohvalla suu täynnä. Leuat jauhoivat ja nielu pelasi. Yhä uusia kourallisia upposi minuun. Kun makea alkoi ällöttää, nousin ja kävelin olohuoneesta keittiöön, keittiöstä eteiseen ja sieltä portaita ylös makuuhuoneeseen ja takaisin alas keittiöön ja laitoin taas suuhuni kaikenlaista pientä, koska halusin niin. Nielu pelasi. Tyhjä tila ei rakennu metreistä ja senttimetreistä. Tämä on minun ja Einon talo.

Heräsin sohvalta ja katsoin televisiosta moottoriurheilua. Einon pitäisi olla tuolla, ajattelin kun tuli kolari, tai minun. Vatsaa pakotti. Nousin ja kävelin kylpyhuoneeseen. Avasin aamutakin ja istuin puhtaalle valkealle pytylle. Ajattelin liskoa, jonka aukko venyy, kun siitä pulpahtaa muna, josta kuoriutuu lisko, jonka aukko venyy, kun siitä pulpahtaa uusi muna. Tuntui hyvältä, tämä asioiden selkeä sisäkkäinen järjestely.

Ovikello soi. Nousin ja solmin aamutakin. Menin eteiseen. Näin ikkunasta nuoren sotilaan, jolla oli valkea paperi kädessään. Onpa ihmeellistä, ajattelin. Paperia pitelevä sotilas minun ja Einon ovella. Tai mikä ihme se on, täällä on sota ja puute.

Oli onnistunut. Piiri oli kaupungin eteläosassa. Raha-rikkaiden talorivit katselivat suurpiirteisinä merelle. Summat olivat melkoisia. Joka kolmannella ovella ojensin kirjaston koneella tekaistun kopiolistan.

Kadun komeimman talon oven avasi viisikymppinen nainen sinisessä aamutakissa. Hän oli yhä kaunis. Päivää, minä sanoin. Päivää, nainen sanoi. Me teemme Iltahuuto-keräystä, minä sanoin. Iltahuuto, nainen sanoi. Niin, minä sanoin, sotaveteraaneille. Näytät nuorelta veteraaniksi mutta tule sisään, nainen sanoi. Kiitos, minä sanoin.

Nainen ohjasi minut olohuoneen sohvalle ja osoitti lasikulhoa, jossa oli suklaarusinoita. Kai sotilas saa syödä karkkia, nainen sanoi. Saa, ei nykyarmeijassa juuri muuta tehdäkään, minä sanoin. Ikkunasta näki meren ja iltapäivän, jossa koivut huojuivat. Nainen haki lompakon ja istui sohvalle. Aamutakin alta paljastuivat sirot polvet. Annoin listan ja kynän. Katselin hänen käsiään, kun hän kirjoitti listaan nopein, voimakkain vedoin. Hän ojensi listan ja kynän mukana setelin. Kiitos, minä sanoin ja laitoin setelin keräyskuoreen.

Pikku hetki, nainen sanoi ja tarttui ranteeseeni. Niin, minä sanoin. Näytäpä sitä paperia, nainen sanoi. Miksi, minä sanoin. Näytä nyt, nainen sanoi. Ojensin listan ja mietin, mitä selittäisin. Nainen viivasi sukunimensä yli. Sitten hän kirjoitti viivan yläpuolelle toisen nimen. En ole vielä tottunut, nainen sanoi, se tapahtui niin äskettäin. Mikä tapahtui, minä kysyin. Nainen nauroi. Uskoisitko että se tapahtui sodassa, hän sanoi ja veti käteni aamutakkinsa alle.

Makasimme matolla. Naisen päälaki paukkui pöydänjalkaan. Silmät tuijottivat auki rävähtäneinä ja suusta tuli luja ulina. Iltahuuto iltahuuto iltahuuto, minä huohotin mielessäni ja pumppasin pyllyä ylös alas, ylös alas, kunnes lysähdin syvälle syliin. Huuto jatkui. Nousin ja suljin naisen aamutakin. Silmät tuijottivat ja suu ulisi yhä. Alkoi kauhistuttaa. Kävelin olohuoneesta alasti eteiseen ja etsin vessaa.

Kylpyhuoneessa haisi. Kiskoin täytenä roikkuvan kumin irti. Mietin, mitä tekisin. Ulina kuului oven läpi. Naulakossa roikkui aamutakki, samanlainen kuin naisella. Sujautin kumin lasteineen aamutakin taskuun. Menin pytyn ääreen ja nostin kannen. Vedessä lojui paksu musta pökäle. Kuin uppotukki, riittävän jyrävä murtamaan sukeltajan niskan. Äkkiä ulos täältä, ajattelin. Kun olin virtsannut, kumarruin huuhtelemaan. Liikkeeni keskeytyi. Katsoin pökälettä. Siinä kiilsi jotain. Kumarruin ja tuijotin lähempää kuin todella aikoin sukeltaa. Näyttää metallilta, ajattelin. Se on metallia, paperiliitin. Ja tuo tuossa on kuin hiuspinni. Oven takana oli tullut hiljaista. Mitä tähän taloon kätkeytyy, ajattelin, mikä sota ja puute. Huuhtelin vessan.

Kun palasin olohuoneeseen, nainen istui sohvalla ja katsoi televisiota. Haluaisitko jotain, hän kysyi minuun vilkkailematta. Kiitos ei tarvitse, minä sanoin. Puin asepuvun ylleni. Mukavaa kun kävit, nainen sanoi. Niin oli, minä sanoin. Olen paljon omissa oloissani, nainen sanoi. Hei sitten ja kiitos, minä sanoin. Hei, nainen sanoi.

Kadunkulmassa revin kopiolistan. Väistin autoa ja laskin rahat, jotka olin ottanut syrjään keräyskuoresta. Kirjoitin summan alkuperäiseen listaan. Mietin nimeä lahjoittajalle. En keksinyt mitään. En mitään. Sitten

mieleen tuli hölmö nimi. Kirjoitin sen. Se tuntui aidolta. Kai jossain, missä tahansa – vaikka tällaisella yltykyläisyyden reunustamalla rantatiellä – saattaisi asua avokätinen Voitto Häviö.

3

Ajoin aurinkoisia katuja ja ajattelin, että tiistai oli muuttanut kaiken. Jo aamupalaverissa olin ymmärtänyt, että Rantanen oli luovuttanut langat käsiini. Ei hän muuta voinutkaan. Turha huorimus. Veltto keikari. Valheellinen pukki. Rantanen saa niellä nauvoja ja repiä ruman hanurinsa, taisin sanoa autossa ääneen. Voitonriemu kupli ja kihisi.

Käännyin kulmasta ja olin törmätä varusmieheen, joka seisoj keskellä katua pää riipuksissa ja repi paperia. Se näytti kirjeeltä. Joku tyttö on jättänyt hänet, ajattelin, sitä tapahtuu paljon. Ajoin pihaan ja nousin autosta. Katsoin taloa. Hyvältä näyttää, ajattelin.

Eteisessä oli hiljaista. Menin olohuoneeseen. Se oli tyhjä. Laskin salkun sohvalle. Riisuin takin ja avasin solmion. Pöydällä oli kullhossa suklaata. Leena on makealle perso kuin lapsi, ajattelin. Huusin hänen nimeään. Kävelin eteiseen ja portaita ylös makuuhuoneeseen. Leena lepäsi sängyllä sykkyrässä. Hän oli aamutakissa. Hei, minä sanoin. Hei, hän sanoi. Miten päivä on mennyt, kysyin ja istuin sängylle. Ei mitään uutta, hän sanoi. Silitin hänen hiuksiaan. Ne olivat takussa. Minkälainen olo sinulla on, minä kysyin. Parempi kuin eilen, hän sanoi. Hyvä, minä sanoin, kaikesta selvitään. Rakastan sinua. Rantanen luovutti. Niinkö, hän sanoi.

Niin, luovutti lopulta noin vain, minä sanoin. Voin kuvitella, hän sanoi. Tästä tulee vielä hyvä vuosi, minä sanoin. Voi tullakin, hän sanoi. Missä sormuksesi on, minä kysyin. Hän nosti kättään ja heilutteli sormiaan. Tallessa, hän sanoi. Aion pitää meistä huolta, minä sanoin, aiothan sinäkin? Aion, hän sanoi. Silitin hänen hiuksiaan ja takkuja, joita niihin oli tullut. Kuin vanhaksi kasvanut pikkutyttö, ajattelin. Tunsin sääliä. Menen suihkuun, minä sanoin, puhutaan myöhemmin lisää. Puhutaan vain, hän sanoi.

Seisoin veden alla pitkään. Aine kohisi ylleni, hyväili ja sokaisi tyynillä kuvilla elämästä, josta puuttuivat kaikki rantaset, neuvottelut ja kaunat, sota ja puute. Seisoin veden alla kiitollisena. Sitten kuivasin itseni. Puin Leenan mieliksi hänen valitsemansa aamutakin, jota olin harvoin käyttänyt, koska se herätti minussa inhoa. Katselin karvaisia jalkojani, jotka paljastuivat naisellisen helman alta.

Yhä mies ja vaimo, ajattelin.

Makuuhuoneessa näin, että Leena oli noussut sängyltä ja mennyt toisaalle. Palasin alas. Olohuoneessa takapihan ovi oli auki. Näin merenrannan kivet ja puut, välkehtivän veden. Maisema näytti kutsuvalta. Tuuli toi sisälle tuoreen tuoksun. Menin ulos. Seisoin myöhäisen iltapäivän auringossa. Joku käveli alhaalla rannassa. Mietin, oliko se Leena. Aivastutti. Etsin nenäliinaa. Aamutakin taskussa oli jotain pehmeää. Vedin sen esiin. Tuijotin esinettä kädelläni. Hyvä taivas, ajattelin, miten on mahdollista, miten minun sinisen aamutakkini taskussa. Viimeksi kun ehkäisimme näillä, Kekkonen oli presidenttinä. Kylmä siemen norui kumista kämmenleni ja tipahteli nurmikolle.

Aloin ymmärtää. Tiivis väline oli säilönyt sisältöään taskussa kauan. Leena oli ollut silloin poissa, lokakuussa. Minulle jäivät pimeät tuuliset illat ja turhautuneena myllertävä meri. Ja kortti, johon virnuileva Rantanen oli Saksan-reissulla kirjoittanut numeron. Puhelimessa olin hämilläni, kun ystävällinen ääni uteli, halusinko yhtyä takapuoleen tai virtsata kasvoille tai muita erikoisuuksia. Tavallista vain, sanoin pihin pitsantilaajan äänellä. Tyttö tuli ja oli vielä suloisempi kuin olin pelännyt. Olin sittemmin muistellutkin häntä. Jos Leena olisi löytänyt tämän, ajattelin, hän olisi saattanut murtua täysin.

Menin sisälle ja käärin kumin talouspaperiin. Sujautin paketin salkkuuni. Sinne Leena ei katsoisi. Hävittäisin kumin seuraavana päivänä töissä. Ujuttaisin vaikka Rantasen takintaskuun, sen teennäisen huoripukin. Istuin sohvalle ja odotin Leenaa. Laitoin suklaata suuhuni ja yritin kuvitella tulevia aikoja ja sitä, mitä me tekisimme niissä, mutta näin vain kädet, jotka silittivät takkuisia hiuksia. Ajattelin, että joihinkin kuviin ja kuvakulmiin voi jäädä vangiksi. Ulkoa kuului lapsen huuto. Suklaaseen oli piilotettu pahoja rusinoita. Mutta minun vaimoni piti niistä. Vaimoni, joka on makealle perso kuin vanhaksi kasvanut pikkutyttö, ajattelin ja poimin lattialta paperiliittimen.